Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000600

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шиман Катерина Анатоліївна

2. Kateryna A. Shyman

Кваліфікація: 023

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0596-7355

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 17.00.05 Образотворче мистецтво

Дата захисту: 16-01-2024

Спеціальність за освітою: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.103.024_ID3411_Шиман К.

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.91.11, 18.07, 18.09

Тема дисертації:

1. Новітні засоби утворення художньої форми у віртуальній реальності (на прикладі творів сучасного мистецтва України).

2. New tools for creating artistic form in virtual reality (on the example of contemporary artworks of Ukraine).

Реферат/анотація:

1. Шиман К. А. Новітні засоби утворення художньої форми у віртуальній реальності (на прикладі творів сучасного мистецтва України). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (02 – Культура і мистецтво). – Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, Київ, 2023. Головною метою роботи є поглиблене вивчення засобів та процесу творення художньої форми у віртуальній реальності (VR). Дисертація є першим ґрунтовним дослідженням новітніх засобів утворення художньої форми у віртуальній реальності у контексті мистецьких практик. Інноваційні технології відкривають нові можливості для виразності, дозволяючи митцям відійти від певних обмежень та

реалізувати свої ідеї у віртуальній реальності, де художня форма не обмежується параметрами фізичної реальності. Ґрунтовне дослідження сучасного стану розробки теми дисертації виявило, поняття «художня форма» та «віртуальна реальність» набули загального висвітлення, втім не стали предметом комплексного мистецтвознавчого аналізу практичного процесу утворення художньої форми у віртуальній реальності. Тому існує необхідність наукового опрацювання питання використання VR засобів для реалізації творчих задумів. З метою вирішення цієї проблеми було висвітлено історичні передумови та методологічні підстави утворення художньої форми, що дало змогу встановити найбільш поширені її трактування. Важливим став і розгляд взаємодії художнього образу та форми. У роботі розглянуті питання, що стосуються термінологічної бази. Було запропоновано термін «сприймач», який вперше вводиться до наукового обігу. Аналіз мистецьких робіт (Д. Факш та К. Шиман «Exo» (2019), Tamanoir Immersive Studio «Гетеротопія» (2020), Т. Кабаєва «Neverland» (2022), Р. Чізз «Піксельна калина» (2023) тощо) дозволив на практиці зазначити особливості доповненої (AR), змішаної (MR), віртуальної та розширеної (XR) реальностей. Утворення художньої форми у VR потребує використання спеціальних інструментів. Тому проаналізовано основні засоби, які необхідні для творення художньої форми у віртуальній реальності (апаратний VR сет; програмне забезпечення; апаратне забезпечення ПК; навушники; забезпечення кабелями; одноразові гігієнічні маски тощо). Їх практичне застосування розкрито на прикладі «Ризома» (Д. Факш та К. Шиман (2018)). Окрім того, проаналізовано інші новітні технології, які використовують митці: система айтрекінгу (Г. Фінк «Малюючи очами» (2015), М. Аттард «Блог» (2020)), енцефалограф (В. Ковбаса та С. Ніжинський «Мімоза» (2019)), просторові трекери та датчики зчитування, Arduino (арт-група SVITER (Л. Полянська та М. Роботов) та І. Світличний «Verbatix» (2017)) та інші. У ході дослідження було представлено типологічну модель утворення художньої форми у віртуальній реальності. Зазначено найпоширеніші прийоми, які використовують митці для творення художньої форми у VR. У роботі також приділено увагу особливостям сприйняття мистецьких проявів у віртуальній реальності, якому властиві: інтеракція, імерсія, симуляція, штучність, телеприсутність, повнота занурення, мережевість комунікації. Це дозволило упевнитись, що творчі роботи у VR передбачають підвищення ролі особистого контакту, взаємодії зі сприймачем. Проаналізовані твори митців, дали змогу окреслити основні особливості художньої форми у віртуальній реальності. Відмічено значний вплив розвитку Інтернету та появи NFT (Non-Fungible Tokens) на становлення художньої форми у VR, що суттєво змінило й арт-ринкок. В цілому, сучасне українське мистецтво демонструє процес розвитку художньої свідомості, який пов'язаний із впливом технологій віртуальної реальності, а художня форма у VR стає квінтесенцією всіх своїх попередніх трактувань. Теоретичне значення отриманих результатів дослідження полягає у формуванні цілісного уявлення про еволюцію художньої форми; у розширенні підходів до її вивчення. Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у тому, що вони можуть використовуватися для подальшого аналізу, атрибуції та систематизації творчих робіт, створених у віртуальній реальності; для вивчення сучасного українського мистецтва, його контекстуальності у рамках світової історії мистецтва. Наукові підсумки можуть стати базою для практичної роботи митців, мистецтвознавців (для художньо-стилістичного аналізу творів), використовуватися для навчання фахівців у галузі теорії та історії мистецтва; у підготовці семінарів, лекцій, курсів; проведенні навчально-дослідних лабораторних робіт; у розробці культурно-просвітницьких програм; у навчально-виховній роботі; у розробці та проведенні мистецько-дослідних і художніх виставок, проектів. Ключові слова: художня форма, віртуальна реальність, сучасне мистецтво, технології, діджиталізація, інтерактивність, синтез, мистецтво, синтез мистецтв, практична складова, видовищні форми, театралізація, ландшафт, аудіовізуальний контрапункт, арт-ринок.

2. Shyman K.A. New tools for creating artistic form in virtual reality (on the example of contemporary artworks of Ukraine). – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript. Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy, specialty 023 «Fine Arts, Decorative Arts, Restoration». – National Academy of Visual Arts and Architecture, Kyiv, 2023. The main goal of the research is a deep study of the means and artistic form-creating process in virtual reality (VR). The dissertation is the first thorough study of the latest tools of artistic form-creating process in virtual reality in the context of artistic practices. Innovative technologies open new opportunities for expression, allows artists to realize their ideas in virtual reality, where the artistic form is not

limited by the parameters of physical reality. A comprehensive study of the current state of the research theme revealed that the terms "artistic form" and "virtual reality" have gained general coverage, but have not become the subject of complex analysis of the practical process of artistic form creation in virtual reality. Therefore, there is a need to scientifically study the issue of using VR tools in the implementation of creative ideas. To solve this problem, the historical prerequisites and methodological foundations of an artistic form were highlighted, which made it possible to notice the most common interpretations of it. The interaction consideration of artistic image and form has also become important during the research. Issues are related to the terminological base of art in VR. The term "spryimach (receiver)" was proposed and introduced into scientific circulation for the first time. The analysis of artworks (Diana Faksh and Kateryna Shyman "Echo" (2019), Tamanoir Immersive Studio "Heterotopia" (2020), Taya Kabaeva "Neverland" (2022), Roman Chizz "Pixelna Kalyna" (2023), etc.) helped to discern the features of augmented (AR), mixed (MR), virtual and extended (XR) realities in practice. An artistic form creation in VR requires the use of special tools. Therefore, it was analyzed the main instruments necessary for this process (VR hardware set; software; PC hardware; headphones; cables management; disposable hygienic masks). Their practical application is revealed in the example of the “Rhizoma” art project by D. Faksh and K. Shyman (2018). It also explored other latest technologies used by artists: eye-tracking (Graham Fink "Drawing with My Eyes" (2015), Matthew Attard "Blog" (2020)), an encephalograph (Volodymyr Kovbasa and Sergyi Nizhynskyi "Mimosa" (2019)), spatial trackers and sensors, Arduino (SVITER art group (Valeriya Polyanska and Max Robotov) and Ivan Svitlychnyi "Verbatix" (2017)) and others. In the course of the study, a typological model of an artistic form creation in virtual reality was presented. It was also revealed the most common techniques used by artists. The accent was also made on the peculiarities of the perception of artistic manifestations in virtual reality, which is characterized by: interaction, immersion, simulation, artificiality, telepresence, full dive, network communication. It helps to define that artworks in VR involve increasing personal contact and interaction with the perceiver. The analyzed artistic practices and skills outline the main trends in the development of the art form in virtual reality. A significant influence of Internet development and the inception of NFT (Non-Fungible Tokens) on artistic form creation in VR was noted, which significantly changed art markets. Overall, contemporary Ukrainian art demonstrates the process of development of artistic consciousness, which is associated with the influence of virtual reality technologies. An artistic form in VR becomes the quintessence of all its previous interpretations. The theoretical significance of the achieved results is in forming a holistic view of the evolution of an artistic form; in the expansion of approaches to its study. The practical significance of the achieved results is in that they can be used for further analysis, attribution and systematization of artworks created in virtual reality; for the study of contemporary Ukrainian art, it’s contextually within the world history of art. It also can become the basis for the practical work of artists, art historians (for artistic and stylistic analysis of artworks), can be used for training specialists in the field of art theory and history; in the preparation of seminars, lectures, courses; conducting educational and research laboratory work; in the development of cultural and educational programs; educational and training activities; in the creation and managing art exhibitions, projects. Keywords: artistic form, virtual reality, contemporary art, technologies, digitization, interactivity, synthesis, art, synthesis of arts, practical component, spectacular forms, theatricalization, landscape, audiovisual counterpoint, art market.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Шиман К. А. Використання сучасних технологій у процесі мистецького творення у віртуальній реальності. Art and Design. 2023. Вип. 2. С. 268-277.
- Шиман К. А. Основні засоби для мистецького творення у віртуальній реальності на прикладі художнього проєкту «Ехо» Д. Факш та К. Шиман. Збірник наукових праць «Українська академія мистецтва». 2023. Вип. 33. С. 260-269.
- Шиман К. А. Терміносистема дослідження новітніх прийомів утворення художньої форми у віртуальній реальності. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку (напрям: мистецтвознавство). 2021. Вип. 38. С.95-100.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; програмні продукти, програмно-технологічна документація; результати дослідження можуть використовуватися для подальшого аналізу, атрибуції та систематизації творчих робіт, створених у віртуальній реальності; для вивчення сучасного українського мистецтва, його контекстуальності у рамках світової історії мистецтва. наукові підсумки можуть стати базою для практичної роботи митців, мистецтвознавців (для художньо-стилістичного аналізу творів), використовуватися для навчання 6 фахівців у галузі теорії та історії мистецтва; у підготовці семінарів, лекцій, курсів; проведенні навчально-дослідних лабораторних робіт; у розробці культурно-просвітницьких програм; у навчально-виховній роботі; у розробці та проведенні мистецько-дослідних і художніх виставок, проектів. авторські мистецькі роботи; аналітичні матеріали; результати дисертаційного дослідження та отримані рекомендації і напрацювання можуть використовуватись в навчальному процесі під час підготовки програм навчальних курсів, зокрема під час розроблення модулів навчальної програми підготовки слухачів за спеціальністю 023 «образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». використано аналітичні матеріали та методологію творчого творення. створено мистецьку роботу.

Соціально-економічна спрямованість: результати дисертаційного дослідження можуть використовуватись у практичній діяльності митців та навчальному процесі, а також у подальшій розробці даної теми у розвитку галузі 02 культура і мистецтво

Охоронні документи на ОПІВ:

Літературні та художні твори

Всі досліджувані у дисертації твори використовуються згідно ст.444 ЦК України та ст. 22 п.2.1, 2.2, 2.14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» із змінами, внесеними згідно із Законами № 2849-IX від 13.12.2022, № 2974-IX від 20.03.2023 про випадки правомірного використання твору без згоди автора.

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121 U 111260

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петрашик Володимир Ігорович

2. Volodymyr I. Petrashyk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5407-9357

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславська Катерина Ігорівна
2. Kateryna I. Stanislavska

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9026-6085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юр Марина Володимирівна
2. Maryna V. Yur

Кваліфікація: д. мист., старший науковий співробітник, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3487-1480

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Код за ЄДРПОУ: 21598958

Місцезнаходження: вул. Михайла Бойчука, 32, Київ, 01103, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безугла Руслана Іванівна

2. Ruslana I. Bezuhla

Кваліфікація: д. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1190-3646

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трошкіна Олена Анатоліївна

2. Olena A. Troshkina

Кваліфікація: к. арх., доц., 18.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0597-9700

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Павельчук Іванна Андріївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Павельчук Іванна Андріївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кашшай Олена Степанівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна